

17.9.2002 JM 4/51/2002

Kommunstyrelserna i kommunerna i landskapet Åland

RIKSDAGSVALET 2003: Allmänna förhandsröstningsställen i kommunen

1. Justitieministeriets och Posten på Åland ramavtal om förhandsröstningen

Lagen om ändring av vallagen (247/2002) trädde i kraft den 1 maj 2002. Vad lagändringen går ut på beskrevs i justitieministeriets brev till centralvalnämnderna den 8 februari 2002 (dnr JM 1/51/2002) och framför allt i propositionen (RP 1/2002) som ingick som bilaga till brevet

Den viktigaste delen av reformen hänför sig till den allmänna förhandsröstningen i hemlandet. Enligt vallagen är det numera **kommunstyrelsen** som skall bestämma de allmänna förhandsröstningsställena i kommunen. Varje kommun beslutar självständigt och efter eget gottfinnande hur många allmänna förhandsröstningsställen kommunen skall ha och var de skall placeras.

En kommun i landskapet Åland kan ordna förhandsröstningen antingen i sina egna ämbetsverk eller på Posten på Ålands postkontor i kommunen. Kommunen står själv för kostnaderna för förhandsröstningen, oberoende av om den arrangerar förhandsröstningen i sina ämbetsverk eller om den köper tjänsten av Posten på Åland. Justitieministeriet betalar kommunen en ersättning för valutgifterna (se ovannämnda justitieministeriets brev). Inom ramen för förhandsröstningsperioden fastställer kommunstyrelsen förhandsröstningsställets öppettid och dagliga öppettider (vardagar kl. 8–20 och veckoslut kl. 10–16). Den kommunala centralvalnämnden förordnar också valförrättare till förhandsröstningsställena. På varje förhandsröstningsställe skall två valförrättare alltid vara samtidigt närvarande.

Justitieministeriet och Posten på Åland ingick den 9 september 2002 ett ramavtal om förhandsröstning i Posten på Ålands postkontor vid 2003 års riksdagsval. Enligt ramavtalet förbinder sig Posten på Åland att ställa 14 postkontor till förfogande som förhandsröstningsställen i 12 kommuner. Ramavtalet, i vilket dessa 12 kommuner uppräknas, finns i bilagan till detta brev.

2. Kommunens åtgärder för att fastställa de allmänna förhandsröstningsställena

2.1 Kommuner där Posten på Åland ställt postkontor till förfogande

Justitieministeriets och Posten på Ålands ramavtal gäller bara de tolv kommuner där Posten på Åland har ställt postkontor till förfogande. Dessa kommuner har följaktligen följande möjligheter:

- 1) kommunen ordnar förhandsröstning enbart i postkontoren eller,
- 2) kommunen ordnar förhandsröstning enbart i kommunens ämbetsverk eller,
- 3) kommunen ordnar förhandsröstning i postkontoren och dessutom i ämbetsverken.

Kommunen och Posten på Åland ingår ett avtal om användningen av postkontor som förhandsröstningsställen. Avtalet görs upp i enlighet med avtalsmodellen i bilagan till ramavtalet.

I ramavtalet har justitieministeriet och Posten på Åland vidare fastställt den ersättning som kommunen skall betala Posten på Åland för dess service i samband med förhandsröstningen. Ersättningen består av a) en fast kommunvis fastställd ersättning och b) en ersättning som utgår från antalet röstande.

Förfarandet i kommuner där Posten på Åland har postkontor:

1. Kommunen har tid fram till slutet av oktober 2002 att besluta om den skall använda postkontor eller inte. Posten på Åland kontakter kommunen i september och redogör närmare för vilka saker Posten på Åland och kommunen skall komma överens om.
2. Befolkningsregistercentralen skickar i september 2002 anvisningar till kommunen om hur uppgifterna om de allmänna förhandsröstningsställena skall meddelas. Uppgifterna skall meddelas Befolkningsregistercentralen senast den 13 december 2002.
3. Kommunen och Posten på Åland skall senast den 31 oktober 2002 ingå ett avtal om förhandsröstning i postkontoren. Avtalet med Posten på Åland skall ingås av en behörig instans. Justitieministeriet behöver inte underrättas om att ett avtal har ingåtts, eftersom ministeriet får uppgift om ingångna avtal av Posten på Åland efter ovannämnda datum.
4. Efter det avtalet har ingåtts har kommunen fortfarande möjlighet att ta ställning till om den också skall ordna förhandsröstning i sina ämbetsverk och inte bara i postkontoren. Det är dock sannolikt ändamålsenligast att kommunen fattar ett slutgiltigt beslut om förhandsröstningsställena inom oktober.
5. Kommunstyrelsen skall senast den 5 december 2002 fatta beslut enligt 9 § vallagen om kommunens allmänna förhandsröstningsställen, både postkontoren och kommunens ämbetsverk. I beslutet skall anges varje förhandsröstningsställes namn, besöksadress och dagliga öppettid. Kommunstyrelsen skall därefter se till att uppgifterna lämnas till Befolkningsregistercentralen senast den 13 december 2002 på det sätt som centralen föreskriver (se åtgärd 2).
6. Befolkningsregistercentralen skall se till att de uppgifter som meddelats centralen före den 13 december 2002 överförs till registret över röstningsställen i valdatasystemet, så att de uppgifter som finns i registret fredagen den 24 januari 2002 är slutgiltiga och inte längre kan ändras inför riksdagsvalet 2003. Kommunen bör vara beredd på att Befolkningsregistercentralen vid behov kan låta kontrollera uppgifterna i registret över röstningsställen före den 24 januari 2002.
7. Kommunala centralvalnämnden förordnar senast den 31 januari 2003 valförrättare till kommunens allmänna förhandsröstningsställen. Till valförrättare i postkontoren förordnas de personer som Posten på Åland föreslår.
8. **Vid behov** ger den kommunala centralvalnämnden valförrättarna den utbildning och handledning de behöver för att klara av sina uppgifter. Justitieministeriet skickar på samma sätt som vid tidigare val de traditionella valanvisningarna och bruksanvisningar för rösträttsregistret till valförrättarna i postkontoren och på kommunens egna förhandsröstningsställen.
9. Förhandsröstningen förrättas den 5–11.3.2003.
10. Posten på Åland skickar en räkning till de kommuner som använt postkontor och kommunerna betalar den inom utsatt tid.

2.2 Kommuner där Posten på Åland inte har ställt något postkontor till förfogande

Justitieministeriets och Posten på Ålands ramavtal gäller inte i följande kommuner: Geta, Finström, Hammarland och Lumparland. Enligt 9 § vallagen skall det finnas åtminstone ett allmänt förhandsröstningsställe i varje kommun om inte något annat följer av särskilda skäl. När man i landskapet Åland genom förordning bestämde de allmänna förhandsröstningsställen vid statliga val 1999-2000 konstaterades det, att med anledning av de särskilda omständigheterna på Åland är det inte nödvändigt att bestämma ett allmänt förhandsröstningsställe i alla kommuner i landskapet. Då gällde detta kommunerna Geta, Hammarland och Lumparland.

Av ovannämnda skäl kan det konstateras att på grundval av de särskilda omständigheterna i landskapet Åland behöver kommunerna Geta, Finström, Hammarland och Lumparland inte nödvändigtvis inrätta ett allmänt förhandsröstningsställe i kommunen, om det kan antas att invånarna i kommunen utan svårigheter kan förhandsrösta i en annan kommun i landskapet.

Om dessa kommuner ändå vill inrätta ett eget förhandsröstningsställe är förfarandet följande:

1. Befolkningsregistercentralen skickar i september 2002 anvisningar till kommunen om hur uppgifter om de allmänna förhandsröstningsställena skall meddelas centralen.
2. Kommunstyrelsen skall senast den 5 december 2002 fatta beslut enligt 9 § vallagen om de allmänna förhandsröstningsställena i kommunen. I beslutet skall anges förhandsröstningsställets namn, besöksadress och dagliga öppettid. Kommunstyrelsen skall därefter se till att uppgifterna meddelas Befolkningsregistercentralen senast den 13 december 2002 på det sätt centralen föreskriver (se föregående åtgärd).
3. Befolkningsregistercentralen skall se till att de uppgifter som meddelats centralen före den 13 december 2002 överförs till registret över röstningsställen i valdatasystemet, så att de uppgifter som finns i registret fredagen den 24 januari 2002 är slutgiltiga och inte längre kan ändras inför riksdagsvalet 2003. Kommunen bör vara beredd på att Befolkningsregistercentralen vid behov kan låta kontrollera uppgifterna i registret över röstningsställen före den 24 januari 2002.
4. Kommunala centralvalnämnden förordnar senast den 31 januari 2003 valförrättare till kommunens allmänna förhandsröstningsställen.
5. Vid behov ger den kommunala centralvalnämnden valförrättarna den utbildning och handledning de behöver för att klara av sina uppgifter. Justitieministeriet skickar på samma sätt som vid tidigare val de traditionella valanvisningarna och bruksanvisningar för rösträttsregistret till valförrättarna.
6. Förhandsröstningen förrättas den 5–11.3.2003.

3. Övrigt

Kommunstyrelsen skall sända detta brev till den kommunala centralvalnämnden för kännedom.

Närmare upplysningar om valet ges

- på Posten på Åland av kassachef Tina Hietanen-Rauttu, tfn (018) 636 663, tina.hietanen-rauttu@posten.aland.fi och

- på justitieministeriet av valdirektören, regeringsrådet Jarmo Törneblom, tfn (09) 1606 7620, jarmo.torneblom@om.fi och utvecklingschef Arto Jääskeläinen, tfn (09) 1606 7572, arto.jaaskelainen@om.fi

Avdelningschef
Överdirektör

Risto Jalli

Utvecklingschef

Arto Jääskeläinen

BILAGOR:

Ramavtal mellan justitieministeriet och Posten på Åland om förhandsröstning i Posten på Ålands postkontor vid 2003 års riksdagsval.

FÖR KÄNNEDOM:

Posten på Åland
Ålands landskapsstyrelse
Befolkningsregistercentralen